

Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет іноземних мов

**Стратегічна програма розвитку
кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики
імені Григорія Кочура
на 2024-2029 рр.**

**претендентки на посаду завідувачки кафедри
Дзери Оксани Василівни,
докторки філологічних наук, доцентки**

Львів-2024

1. Кафедра перекладознавства і контрастивної лінгвістики у 2019-2024 роках

1.1. Кадрове забезпечення

2019 рік – ставок 42,25: 1 професор, 1 професор за сумісництвом, 10 доцентів (1 доктор наук), 2024 рік – ставок 50: 3 професори, 14 доцентів (1 доктор наук), 2 асистенти - кандидати наук. Професорсько-викладацький склад кафедри представляють знані перекладачі художньої літератури (Літвіняк О.В., Шашків Г.І., Кам'янець А.Б., Галас А.С., Свередюк А.Т., Бриська О.Я.) та синхроністи, які здійснюють переклади на найвищому державному та міжнародному рівнях, зокрема на заходах Ради Європи, ВООЗ, USAID, УВКБ ООН, Мюнхенської безпекової конференції на Суспільному, для ряду Міністерств України (Брегман С.П., Діжак О.С., Пехник Г.В., Рушак О.В., Літвіняк О.В.).

1.2. Навчально-методична робота

У 2023 -2024 навчальному роках впроваджено нову **ОП магістерського рівня «Усний переклад двох іноземних мов»** з метою задоволення попиту на висококваліфікованих усних перекладачів, пов'язаного, зокрема, з розширенням ЄС, а також із підвищенням видимості України на міжнародній арені. Нову освітню програму розроблено на основі модельної навчальної програми ЕМСІ (консорціуму Європейських університетів, де навчають конференц-перекладу). Програма здобула грант DGlinK від Європарламенту для підтримки підготовки перекладачів конференцій в Україні.

У 2020 році успішно пройдено акредитацію **ОП бакалаврського рівня «Переклад (англійська мова)»**, а у 2023 році – ОП магістерського рівня **«Переклад (англійська і друга іноземні мови)»**.

Розроблено та вдосконалено навчальні онлайн курси, з них 59 в системі Moodle. Видано ряд підручників і посібників, зокрема з усного перекладу (Літвіняк О.В.), економічного перекладу (Одрехівська І.М., Наняк Ю.О.), історії українського перекладознавства (Шмігер Т.В.), історії біблійного і літургійного перекладу (Дзера О.В., Шмігер Т.В.), методичні рекомендації до написання й оформлення дипломних робіт магістерського рівня (Дзера О.В., Бриська О.Я.).

Окрім внутрішньокафедрального викладання кафедра забезпечує викладання англійської мови на кафедрі міжкультурної комунікації і перекладу факультету іноземних мов, кафедрах міжнародної економіки і бізнес-економіки економічного факультету та на магістратурі кафедр психології і політології філософського факультету.

Кафедра проводить курси з підготовки до складання сертифікаційного іспиту *Oxford online placement test*, а також організовує саму сертифікацію, яку визнає МОН України для присвоєння вчених звань доцента і професора.

1.3. Наукова робота

Завершено дві наукові теми в межах робочого часу: *“Концептуальні, науково-методологічні та прикладні парадигми сучасного перекладознавства: проблеми, підходи, перспективи”* (номер державної реєстрації НДР: 0120U102539, науковий керівник доктор філол. наук, доц. Дзера О.В.) та *“Лексико-семантичні та структурно-граматичні аспекти германських, романських та класичних мов: діахронія та синхронія”* (номер державної реєстрації НДР: 0120U102540, науковий керівник доктор філол. наук, проф. Андрейчук Н.І.).

Виконуються теми в межах робочого часу *«Соціополітичні, культурологічні й естетичні виміри сучасного перекладознавства»* (номер державної реєстрації НДР: 0123U102475, 2023–2027 рр.; науковий керівник доктор філол. наук, доц. Дзера О.В.) та *“Новітні напрями, принципи та методи теоретичного і прикладного дослідження мовних знаків та кодів у германістиці, романістиці та класичній філології”* (номер державної реєстрації НДР: 0123U104023, 2023–2027 рр.; науковий керівник доктор філол. наук, проф. Андрейчук Н.І.).

З 2019 року кафедра проводить щорічну всеукраїнську, а з 2022 року – міжнародну конференцію *«Національна пам'ять у філології. Перекладознавчі читання на пошану Р.П.*

Зорівчак». У перший рік повномасштабного вторгнення проведено дві міжнародні конференції на підтримку української науки і сприяння видимості української культури у світі: «*Translation as Resistance: the Politics of Intercultural Mediation in East Central Europe / Переклад як опір: політика міжкультурного співробітництва у Східно-центральної Європі*» (7 червня 2022); «*Slavic Studies deconstructed: translating Ukraine / Деконструкція славістичних студій: перекладаючи Україну*» (9 листопада 2022 р.). Останню конференцію було організовано в співпраці з кафедрою порівняльного літературознавства філологічного факультету, Інститутом славістики Польської академії наук та за участі провідних наукових шкіл українських студій Європи, Північної Америки та Австралії. Конференція об'єднала близько 50 провідних українців, які виступили з доповідями на конференції, та понад 200 учасників-слухачів.

Виходить друком колективна монографія «*Переклад в Україні (24 серпня 1991 – 24 лютого 2022)*», яка пропонує ціннісний перспективний погляд на розвиток українського перекладу періоду незалежності.

Викладачі кафедри є співкоординаторами і виконавцями міжнародних проєктів в рамках Альянсу європейських університетів EU4DUAL за підтримки NAWA, зокрема у співпраці з Кошалінським технологічним університетом (Польща). В межах проєкту підготовано і оприлюднено *Handbook of Intercultural Communication* (2023; укл. Одрехівська І.М., Галас А.С. Дзера О.В., Наняк Ю.О., Літвіняк О.В., Мольдерф О.Є.).

Кафедра активно співпрацює з Технічним університетом м. Хемніц (Німеччина), Пряшівським університетом (Словаччина), Карловим університетом (Чехія), Гонконгським баптистським університетом. В рамках співпраці проведено гостьові лекції, вебінари і Міжнародну наукову аспірантську конференцію.

Створено **Центр англомовної і кроскультурної комунікації** (керівник – доц. Одрехівська І.М.), який з 2022 року щорічно проводить резонансну й успішну Міжнародну програму підвищення кваліфікації «*English-language Academic Communication*» / «*Англомовна академічна комунікація*» для науково-педагогічних працівників та адміністрації закладів вищої освіти, а у перший рік повномасштабного вторгнення у співпраці з кафедрою Українською асоціацією перекладачів організував серію вебінарів «*Переклад у часі війни: безпека, захист, професіоналізм*», що стали платформою для обговорення нагальних професійних питань сьогодення. Гостями вебінарів стали: Лінда Фітчет та Анні Буго де Бенедікті, членкині Міжнародної асоціації конференц-перекладачів (АПС), які представляють Проєкт допомоги перекладачам у зонах конфліктів; Амбра Сотіллі та Марія Паула Горгоне, представниці організації «Перекладачі без кордонів»; д-р Міранда Лаї з Мельбурнського королівського технологічного інституту та ін.

Відкрито **проєкт «Лабораторія театрального перекладу»** (керівник – к.ф.н. Галас А.С.), в межах якого у 2022 році започатковано щорічний конкурс драматургічного перекладу ім. Ірини Стешенко у партнерстві з Українським інститутом, мережею «Ukrainian Drama Network» за підтримки Гете-Інституту в Україні. «Лабораторія» на постійній основі організовує перекладацьку практику для зацікавлених студентів кафедри у Львівському театрі «Воскресіння» та на Міжнародному театральному фестивалі «Золотий лев», Львівському театрі імені Лесі Українки, Львівському театрі ляльок, Львівському театрі імені Леся Курбаса та ін.

Щорічно до початку великої війни кафедра організовувала і проводила II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Переклад».

У квітні щорічно проходить студентський конкурс поетичного перекладу на вшанування пам'яті Віри Річ «Талант і відданість».

Розвиткові перекладознавчих досліджень сприяє діяльність Методологічного семінару з проблем перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені проф. Ю. О. Жлуктенка, започаткованого проф. Зорівчак Р.П. ще 1 листопада 1994 р. Керівник семінару: доц. Літвіняк О.В.

1.4. Волонтерська робота

Від перших днів повномасштабного вторгнення студенти і викладачі кафедри надають перекладацькі послуги на волонтерських началах. Зокрема, вони активно долучилися до створення Волонтерського перекладацького центру, який у квітні 2022 року уже налічував 800 учасників. Центр забезпечував швидкий переклад новин та військової й медичної документації.

У березні 2022 року студенти кафедри за три дні переклали англійською понад 54 поезії про війну для міжнародної онлайн події «Всесвітній день поезії».

Відбувалася активна співпраця з Львівським медичним центром екстреної допомоги із залученням студентів як синхронних та послідовних перекладачів для інструктажу від НП Червоного Хреста Німеччини. Послуги з усного перекладу надавалися для військових інструкторів НАТО з Великої Британії та Польщі.

Викладачі і студенти завершили переклад 900-сторінкової посібника з мобільного пілотування ForFlight Mobile.

2. План розвитку кафедри

2.1. Кадровий склад

1. Забезпечити стажування та підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників кафедри не менше одного разу на п'ять років у профільних навчальних закладах і науково-дослідних установах України та за кордоном.
2. Розробити тематику наукових досліджень для підготовки докторів філософії. Заохочувати до вступу в аспірантуру кращих випускників магістратури, вчасно подавати до захисту їхні роботи.
3. Проводити активну підготовку наукових кадрів, залучати до роботи на кафедрі випускників магістратури та аспірантури.
4. Налагодити регулярний обмін викладачами та студентами з провідними кафедрами перекладу Європи. Вдосконалити інститут стажування викладачів, заохочувати виконання спільних міжінституційних проєктів, колективних монографій, форумів міжінституційного спілкування, здобуття міжнародних грантів.
5. Продовжити практику взаємного відвідування занять. Результати відвідування обговорювати на Методологічному науковому семінарі з питань перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Ю.О. Жлуктенка.

2.2. Освітня діяльність

1. Підготувати і успішно пройти акредитацію ОПП магістерського рівня «Усний переклад двох іноземних мов» (гарант доц. Літвіняк О.В.)
2. Завершити процес модернізації освітніх компонентів ОП магістерського рівня з підготовки усних перекладачів у співпраці з Карловим університетом (Чехія) в рамках проєкту «Розбудова потенціалу українських викладачів магістерського курсу усного конференц-перекладу у Львівському національному університеті імені Івана Франка» (Грантова угода № - EP 08.2023-2024).
3. Підтримувати програму мобільності студентів кафедри.
4. Моніторити рівень якості освітніх послуг через тестування та опитування студентів. Забезпечувати актуальність переліку дисциплін вільного вибору студента.
5. Удосконалювати і змінювати освітні компоненти із врахуванням побажань стейкхолдерів і нових вимог перекладацького ринку праці.
6. В умовах дефіциту видавничих ресурсів розробляти електронні підручники з навчальних дисциплін, які викладає кафедра. До кінця 2025 року видати наступні підручники і посібники: «Практикум з перекладу ділової комунікації (доц. Ситар Р.А.), Аудіовізуальні методичні

розробки з практики перекладу (магістерський рівень)» (доц. Дзера О.В., доц. Молчко О.О.), «Редагування перекладів» (доц. Грабовецька О.С., доц. Мазур О.В.).

7. Удосконалити розроблені електронні навчальні курси з використанням безкоштовних середовищ онлайн навчання Moodle і Microsoft Teams. До кінця 2025 року досягти 100% забезпечення освітнього процесу електронними курсами і акредитувати курси, уже розроблені в середовищі Moodle.

8. Залучати провідних перекладачів, перекладацькі агенції та видавництва перекладної літератури до формування навчальних програм дисциплін за вибором студентів кафедри. Організувати виробничу практику студентів у цих компаніях.

9. Продовжити співпрацю з відповідними кафедрами провідних вищих навчальних закладів для обміну досвідом щодо програм навчальних курсів, методики викладання, для спільних наукових досліджень.

10. Залучати до освітнього процесу закордонних лекторів та викладачів через організацію спільних гостьових лекцій та семінарів; сприяти ініціативам викладачів щодо запрошення гостьових лекторів.

11. Розширити спектр сертифікаційного іспиту для підготовки викладачів, які планують застосовувати англійську як мову викладання.

12. Завершити формування електронного банку проміжних і підсумкових тестів з англійської мови, уніфікованих у межах курсу.

13. Розширити перелік бази перекладацької практики.

2.3. Наукова діяльність і розвиток міжнародної співпраці

1. Продовжити організувати щорічні листопадові тематичні Міжнародні наукові конференції «Національна пам'ять у філології. Перекладознавчі читання на пошану Р.П. Зорівчак». Конференцію 2024 року присвятити вшануванню пам'яті проф. Р.П. Зорівчак з нагоди 90- ліття від її дня народження.

2. У 2024-2025 н.р. підготувати до друку і видати англійськомовну колективну монографію за матеріалами попередньої конференції «Teaching Translation and Interpreting in Higher Education / Викладання письмового і усного перекладу у вищій освіті», присвяченої двадцятип'ятиліттю кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура.

3. Продовжити співпрацю із Студентським науковим товариством факультету іноземних мов щодо організації студентських наукових конференцій і конкурсів художнього перекладу.

4. Відновити проведення II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Переклад».

5. Інформаційно й інституційно сприяти підготовці наукових публікацій працівників кафедри у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз, а також одноосібних і колективних монографій. Залучати кращих студентів до спільних публікацій.

6. Завершити налагодження системи електронного звітування співробітників університету про наукову роботу.

7. Продовжити співпрацю з Кошалінським технологічним університетом і Державним університетом Ниси (Польща), Технічним університетом м. Хемніц (Німеччина), Пряшівським університетом (Словаччина), Карловим університетом (Чехія), Гонконгським баптистським університетом, кафедрою літературознавства і риторики Уппсальського університету (Швеція).

8. Продовжувати проводити щорічний конкурс драматургічного перекладу ім. Ірини Стешенко в межах проєкту «Лабораторія театрального перекладу» у партнерстві з Українським інститутом і студентський конкурс поетичного перекладу на вшанування пам'яті Віри Річ «Талант і відданість».

2.4. Організаційна та виховна робота

Відповідно до основних напрямів розвитку факультету іноземних мов та університету, Закону України «Про вищу освіту», з метою формування у студентів почуття високої людської гідності та фахової відповідальності, громадянського національного патріотизму

1. Залучати студентів до участі в культурологічно-перекладацьких та волонтерських проєктах, передусім тих, які орієнтовані на потреби воєнного часу та сприяння промоції України у світі.
2. Забезпечити участь студентів у загальноуніверситетських та Всеукраїнських Олімпіадах з перекладу, англійської мови та наукових робіт із перекладу.
3. Відновити і модернізувати традицію проведення урочистих академій, присвячених перекладацькій спадщині І. Франка, М. Лукаша і Г. Кочура.
4. Організовувати вебінари і зустрічі з запрошеними перекладачами, перекладознавцями і видавцями перекладів.
5. Сприяти ефективній роботі викладачів-порадників академгруп та заслуховувати на засіданнях кафедри звіти про проведену виховну роботу.
6. Організовувати для студентів кафедри екскурсії, вечори, диспути тощо в рамках факультету та університету, сприяти відвідуванню ними музеїв, виставок, театрів, культурних і політичних заходів, які проводяться в університеті та м. Львові.
8. Регулярно оновлювати інтернет-сторінку кафедри, наповнювати її новими навчально-методичними та науковими матеріалами, зокрема створити нові проморолики кафедри і опублікувати їх на інтернет-сторінці кафедри.
9. Систематично проводити профорієнтаційну роботу, передусім серед студентів-випускників бакалаврату гуманітарних кафедр України щодо здобуття ступеня освіти «Магістр» на двох ОП кафедри.

Завідувачка кафедри
перекладознавства і контрастивної лінгвістики
імені Григорія Кочура

Дзера О.В.